

E-teenuse kirjeldus

Tehnilise Järelevalve Amet: Kemikaalid-teabelehed

20 avaliku sektori
e-teenuse
detailanalüüs ja
kontseptsiooni
väljatöötamine

september 2014

Projekt „20 avaliku sektori e-teenuse detailanalüüs ja kontseptsiooni väljatöötamine“ on algatatud Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi infoühiskonna teenuste arendamise osakonna (ITAO) poolt ning rahastatud Euroopa Liidu struktuurifondide programmist „Eelduste loomine avalike teenuste kvaliteedi tõstmiseks IKT vahendite abil“.

Projekt on suunatud olemasolevate avalike teenuste äriprotsesside kvaliteedi tõstmisele ja uute ja parendatud kasutajasõbralikemate teenuste planeerimisele. Iga projektis analüüsitud e-teenuse kohta loodud kontseptsiooni on võimalik kasutada IT-arenduse alusdokumendina.

MAJANDUS- JA
KOMMUNIKATSIOONI-
MINISTEERIUM

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti tuleviku heaks

 TRINIDAD
CONSULTING

pwc

Sisukord

Teenuse kirjeldus	3
Teenuse kliendid	4
Peamised probleemid	4
Puudub ohtlikkuse kategooria kalkulaator	4
Liidestus ECHA kemikaalide andmekoguga puudub	4
Tehnoloogia ei toeta menetlust	4
Teenuse mõõdikud ja soovitud muutused	5
Tulevikuvisioni kirjeldus	5
Puudub ohtlikkuse kategooria kalkulaator	5
Liidestus ECHA kemikaalide andmekoguga puudub	5
Tehnoloogia ei toeta menetlust	5
Teenuse mõõdikud	5
Riskid	6
Liidestus ECHA andmekoguga ei ole võimalik	6
Lisad	7
Lisa 1. Teenuse kirjeldus	7
Lisa 2. Protsessijoonised	10
as-is	10
to-be	11
Lisa 3. Infotehnoloogilise lahenduse visioon	14
Kliendi kasutatavad funktsionaalsused TJA veebilehel ja iseteeninduskeskkonnas	14
Kaasnevad funktsionaalsused ettevõtjaportaalis	15
Andmevahetus teiste süsteemidega	15
Prototüüp.....	15

Teenuse kirjeldus

Teabelehega esitatakse andmed käitleja ja käitlemiskoha ning käideldava kemikaali ja nende maksimaalsete koguste kohta. Tulemiks arvutatakse välja ettevõtte ohtlikkuse kategooria ja vastavalt on ettevõtja kohustatud esitama täiendava hulga nõutavaid dokumente.

Ohtlik on kemikaal, mis oma omaduste tõttu võib kahjustada tervist, keskkonda või vara. Lähtuvalt ettevõtte ohtlikkusest koostab isik järgmised dokumendid:

1. A-kategooria suurõnnetuse ohuga ettevõtte puhul teabeleht, riskianalüüs, ohutusaruanne ja ettevõtte hädaolukorra lahendamise plaan;
2. B-kategooria suurõnnetuse ohuga ettevõtte puhul teabeleht, riskianalüüs, ohutuse tagamise süsteemi kirjeldus ja ettevõtte hädaolukorra lahendamise plaan;
3. ohtliku ettevõtte puhul teabeleht, riskianalüüs ja ettevõtte hädaolukorra lahendamise plaan.

Kohustus esitada teabelehti tuleneb ettevõtetele seadusest¹. Hetkel on ohtlikke ja suurõnnetuse ohuga ettevõtteid kokku alla 200. Viimastel aastatel on teabelehti esitatud suurusjärgus 70 tk aastas.

TJA-ga tuleb kooskõlastada teabeleht ja ettevõtte ohutuse tagamise süsteemi kirjeldus, lisaks riskianalüüs ja ohutusaruanne (nende kahe puhul on kaasatud ka Päästeamet). Kõige lõpuks peab ettevõtte saama tegevusloa.

Seaduses on ette nähtud, et dokumente tuleb uuendada iga 3 või 5 aasta järel. TJA kasutab menetluseks järelevalve infosüsteemi JVIS. TJA jagab ka teistele asutustele oma kogutud infot. Nt Päästeametile on loodud vaatamisõigustega ligipääs JVIS-ile.

Iseteeninduseks on loodud ettevõtjatele e-teeninduskeskkond².

Teabeleht sisaldab järgmisi andmeid:

1. käitaja³ nimi, aadress ja muud kontaktandmed, registrikood või isikukood ja olemasolul ettevõtte kodulehe aadress;
2. käitise⁴ aadress, geograafilised koordinaadid ja kontaktandmed;
3. ohutuse eest vastutava isiku nimi, amet ja kontaktandmed;
4. ohtliku kemikaali või toote nimetus ja rahvusvaheliselt tunnustatud kood (ÜRO number, CAS number);
5. ohtliku kemikaali ohutunnus ja riskilauseid või ohtliku toote ohuklass;
6. ohtliku kemikaali võimalik maksimaalne kogus või ohtlikus tootes olevate ohtlike ainete summaarne kogus;
7. ohtliku kemikaali ohtlikkuse seisukohalt olulised füüsikalised ja keemilised omadused (tuleohtu korral leektäpp) ning füüsikaline olek;

¹ Kemikaaliseadus <https://www.riigiteataja.ee/akt/114032014048?leiaKehtiv>

² <http://emoodul.tja.ee/web>

³ Käitaja on isik, kes käitab või valdab käitist, kontrollib selle tööd ja vastutab keskkonnanõuete täitmise eest.

⁴ Käitis on paikne või liikuv tehniline üksus, milles toimub tootmistegevus või tootmisega võrdsustatav, tootmisega otseselt liituv ja sellega tehnilist seost omav tegevus, millega kaasneb saastamine või saastus.

8. käitise lähiümbruse kirjeldus (objektid ja tegurid, mis võivad põhjustada suurõnnetust või raskendada selle tagajärgi);
9. käitise tegevus või kavandatud tegevus;
10. teabelehe koostanud isiku nimi, ametikoht, allkiri ja koostamise kuupäev.

Võimalikud infost huvitatud osapooled: Keskkonnaamet, Keskkonnainspeksioon, Tööinspeksioon, Terviseamet, Päästeamet.

Teenuse kliendid

Teenuse kliendid on juriidilised isikud, kes käitlevad ohtlikke kemikaale.

Peamised probleemid

Puudub ohtlikkuse kategooria kalkulaator

Ei ole veebipõhist kalkulaatorit ega e-teenust, mille kaudu ettevõtja saaks ise välja arvutada ohtlikkuse kategooriat ning dokumente esitada, tänases JVIS e-moodulis antud funktsionaalsus puudub. Ettevõtte ohtlikkust määratletakse tegevuskohtade põhised ning seda saab täna arvutada käsitsi (mitteautomatiseeritult), võttes aluseks seaduses⁵ kirjeldatud künniskogused.

Liidestus ECHA kemikaalide andmekoguga puudub

Ei ole liidestust Euroopa Kemikaali ameti andmekoguga (ECHA), kemikaalide üldinfot (riskilaused), mis on ohtlikkuse arvutamise põhikomponendiks, tuleb käsitsi otsida ECHA veebilehelt⁶ igakordse arvutuse tegemisel.

Tehnoloogia ei toeta menetlust

Menetlus toimub dokumendihaldussüsteemis, kuid peaks toimuma JVIS-es. Teenuse sisend on madala kvaliteediga. Korduvad puuduste kõrvaldamised venitavad menetlusi.

⁵ Ohtliku kemikaali ohtlikkuse alammäär ja künniskogus

https://www.riigiteataja.ee/akti/isa/1150/1201/4020/MKM_m1_lisa1.pdf#

Ohtliku kemikaali ohtlikkuse alammäär ja künniskogus kemikaalirühmade järgi

https://www.riigiteataja.ee/akti/isa/1150/1201/4020/MKM40_lisa2.pdf#

⁶ Euroopa Kemikaali ameti otsing <http://echa.europa.eu/information-on-chemicals>;

vt näide: [http://apps.echa.europa.eu/registered/data/dossiers/DISS-e18edfe9-0292-58ce-e044-00144f67d031/DISS-e18edfe9-0292-58ce-e044-00144f67d031.html](http://apps.echa.europa.eu/registered/data/dossiers/DISS-e18edfe9-0292-58ce-e044-00144f67d031/DISS-e18edfe9-0292-58ce-e044-00144f67d031_DISS-e18edfe9-0292-58ce-e044-00144f67d031.html)

Teenuse mõõdikud ja soovitud muutused

Tulevikuvisiooni kirjeldus

Puudub ohtlikkuse kategooria kalkulaator

Ettevõtja saab ise välja arvutada ohtlikkuse kategooria. Kalkulaator luuakse vabalt kättesaadavana TJA veebilehele ning kasutatakse baasinfot TJA järelevalve infosüsteemist (kemikaalide baasinfo). Kalkuleerimiseks sisestab ettevõtja kemikaalid ja nende kogused kalkulaatorisse ning saab arvutuse tulemusel teabe, mille põhjal alustada teabelehe ja täiendavate dokumentide esitamist.

Liidestus ECHA kemikaalide andmekoguga puudub

Käesoleva projekti raames ei ole võimalik liidestuse probleemi lahendada. ECHA poolt on saadud tagasiside, et tehnilised liidestused ei ole võimalikud ning ka tulevikus tuleb teostada otsingud kemikaalide baasinfo kohta ECHA veebilehel käsitsi. Kalkulaatori juures viidatakse Euroopa Kemikaali ameti veebiotsingule, kust leida nende kemikaalide riskilauseid, mille puhul ei ole künniskogused sätestatud seaduses.

Tehnoloogia ei toeta menetlust

Arenduse tulemusena on ettevõtjal võimalik esitada teabelehte elektroonselt. Ettevõtja saab kiiresti kalkuleerida ohtlikkuse kategooria ning alustada teabelehe esitamist. Lisaks saab esitada dokumente ja jälgida nende menetluste kulgu (esitatud, töös, kooskõlastatud, tagasi lükatud).

Teenuse mõõdikud

Tabelis on tähisega „-“, märgitud need mõõdikud, mille kasutamine ei ole olnud seni vajalik või mille kohta pole võimalik andmeid koguda. Mõõdikud, mille osas puudub teadmine tulevikuväärtusest, on märgitud vastavas veerus samuti tähisega „-“.

Tabel 1. Teenuse mõõdikud ja soovitud muutus

Nr	Indikaator	Väärtus	Indikaatori väärtus viimase aasta kohta	Indikaatori väärtus peale teenuse uuendamist
TÕHUSUS				
Teenuse kulud				
1	Personalikulud	€	-	-
5	Keskmine ajakulu teenuse juhtumi kohta	h/ FTE	-	-
Teenuse mahud				
15	Tegelik nõudlus	Tk	70	-
17	Teiste asutustega vahetatud dokumentide hulk	Tk	-	-

Nr	Indikaator	Väärtus	Indikaatori väärtus viimase aasta kohta	Indikaatori väärtus peale teenuse uuendamist
Teenuse kvaliteet				
22	Põhjendatud kaebuste arv	Tk		
24	Tehnoloogiline küpsus	Klassifikaator	2	-
Organisatsiooni juhtimise kvaliteet				
37	Teenuste eesmärkide kooskõla organisatsiooni eesmärkidega	Hinnang 4-tasemelisel Likerti skaalal	4	-
DEMOKRAATIA				
Teenuse mõjueesmärkide saavutamine				
41	Mõjueesmärkide saavutamise määr	%	-	-
EFEKTIIVSUS				
Väärtus kasutajale				
47	Halduskoormus: teenuse tarbimisele kulutatud aeg	€	-	-
Kättesaadavus				
51	Kasutajate arv sihtrühmade lõikes	Tk	200 (sihtrühma suurus)	-
Kasutajamugavus				
56	Teenuse kasutamise lihtsus	Hinnang 4-tasemelisel Likerti skaalal	-	-

Riskid

Lüdestus ECHA andmekoguga ei ole võimalik

Riski realiseerumisel tuleb teha täiendavat käsitööd ning andmete sisestamisel igakordselt kontrollida ECHA veebilehelt kemikaalide alusandmeid. Samuti peavad ka teised osapooled (nt Keskkonnaministeerium, Päästeamet), kes ECHA andmeid kasutavad, sarnaselt tööd dubleerima.

Lisad

Lisa 1. Teenuse kirjeldus

Teenust kirjeldavad atribuudid on toodud alljärgnevas tabelis:

Tabel 2. Teenuse kirjeldus

Atribuut	Klassifikaator	Väärtus	Teenus
Teenuse tunnus		[tekst]	
Teenuse nimetus		[tekst]	Kemikaalid-teabelehed
Teenuse kirjeldus		[tekst]	Teabelehega esitatakse andmed käitleja ja käitlemiskoha ning käideldava kemikaali ja nende maksimaalsete koguste kohta.
Omanik, vastutaja		[tekst]	TJA
Teenuseosutaja		[tekst]	TJA
Kasutaja/ sihtrühm	Füüsiline isik	[Jah/Ei]	
	Juriidiline isik >>		
	ettevõte		Jah
	vabaihendus, sihtasutus		
	riigiasutus		
	omavalitsus		
	omavalitsuse allasutus		
Kanal	Füüsilised kanalid >>	[Jah/Ei]	
	Letiteenus büroos		
	Teenuseosutaja juures		
	Kliendi juures >>		
	Kodukülastus		
	Muus kliendi asukohas		
	Mitteelektroonilised kaugkanalid >>		
	Post		

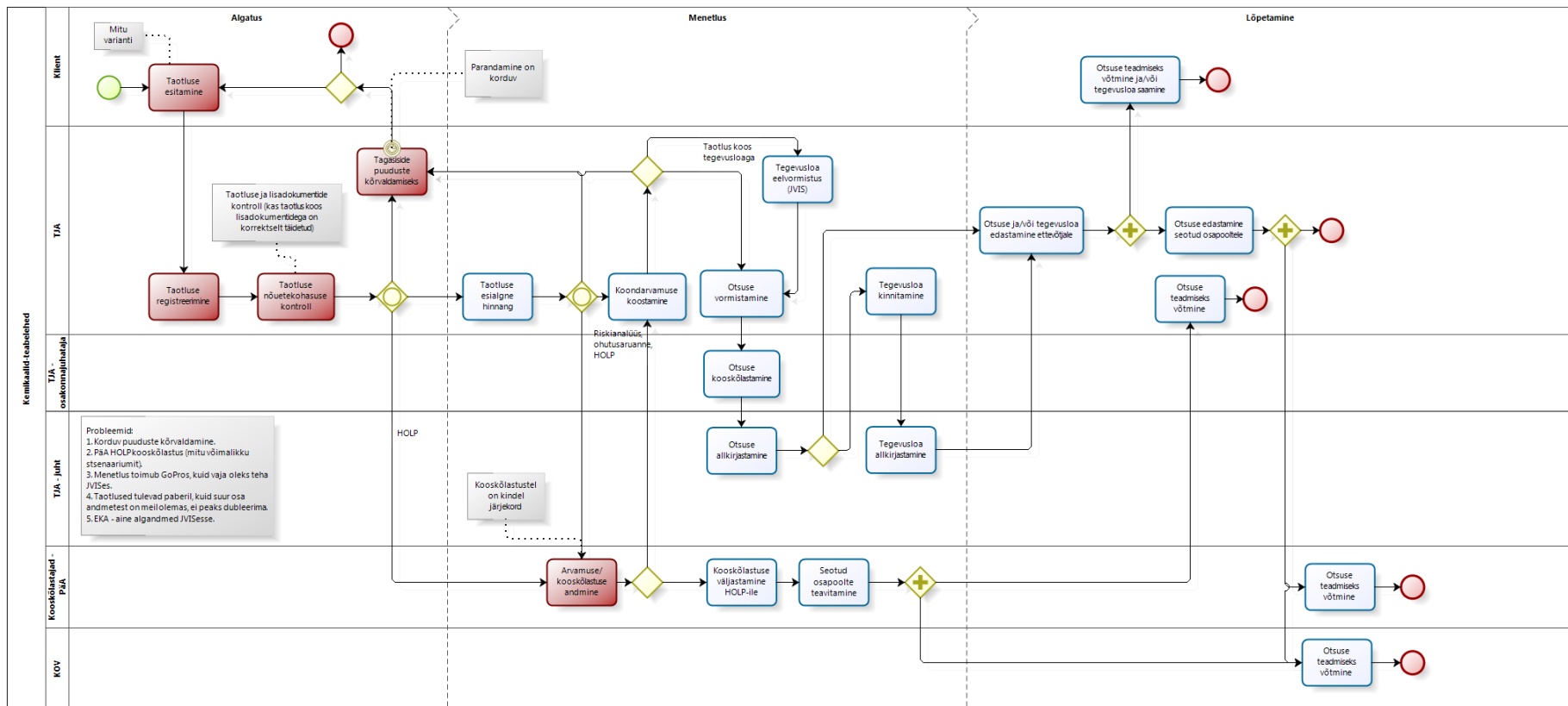
Atribuut	Klassifikaator	Väärtus	Teenus
	Telefon		
	Faks		
	Elektroonilised kanalid >>		
	Veebileht/portaal		
	E-post		
	Iseteenindus		
	Nutirakendus		
	Tekstisõnum		
	Digitelevision		
Eeldus		[tekst]	
Sisend		[tekst]	
Väljund		[tekst]	
Piirangud		[tekst]	
Seotud teenus		[tekst, URL]	
Riigi taseme regulatsioon		[tekst]	
Teenuse taseme regulatsioon		[tekst]	
Füüsiline asukoht		[tekst]	
Koduleht		[URL]	
Veebiteenus	WSDL	[URL]	
Keel		[tekst]	
Funktsioon	http://doc.esd-toolkit.eu/FunctionList/1.00.html	[tekst, URL]	
Teenuse tüüp	http://doc.esd.org.uk/ServiceList/4.00.html	[tekst, URL]	
Haldusmenetlust sisaldav teenus		[Jah/Ei]	Jah
Rahastamine	1 - eelarve; 2 - klient maksab; 3 - kombineeritud	[nr]	1 - eelarve
Makse	1 - tasuta; 2 - teenustasu; 3 - riigimaks (lõiv, toll); 4 - kombineeritud	[nr]	1 – tasuta; 3 – riigilõiv (loa taotlemisel)
Autentimise tase	0. tase - anonüümsed andmed (klienditeenuses isikuandmed ei ole)	[nr]	2.tase

20 avaliku sektori e-teenuse detailanalüüs ja kontseptsiooni väljatöötamine
Trinidad | PwC

Atribuut	Klassifikaator	Väärtus	Teenus
	olulised) 1. tase - deklareeritud identiteet (klient võib vabalt näidata oma identiteeti, kuid seda ei märgita üles) 2. tase - kinnitatud identiteet (klient kinnitab oma identiteedi, kas kohal olles ID-kaardi või internetis autentimisvahenditega - ID, mID, panga kaudu autentimine, jne) 3. tase - kvalifitseeritud sertifitseeritud identiteedi kinnitamine (identiteet on sertifitseeritud kolmanda osapoole tegudega nagu notariaalselt kinnitatud dokument, digitaalselt allkirjastatud dokument jne)		
Konfidentsiaalsus		[Jah/Ei]	Ei
Teenuse seisund	Loomisel Aktiivne Arhiveeritud	[tekst]	Aktiivne
Tähtaeg		[kuupäev]	
Hinne	Säilita Asenda Lihtsusta Korrasta Uuenda Sulge	[tekst]	Uuenda

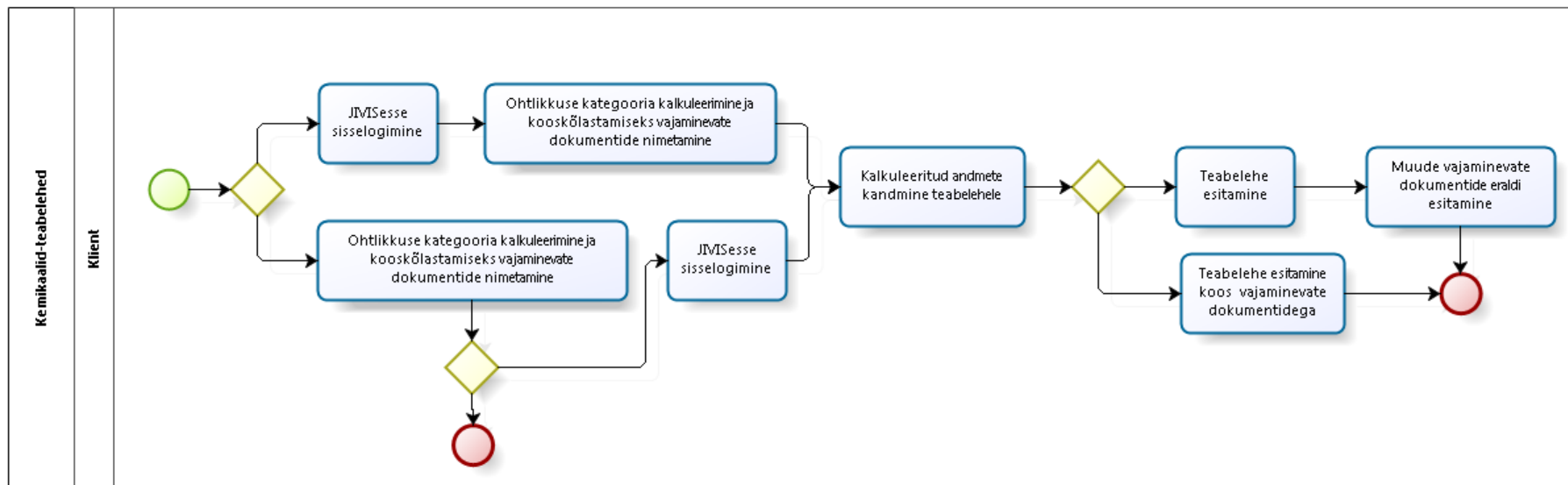
Lisa 2. Protsessijoonised

as-is

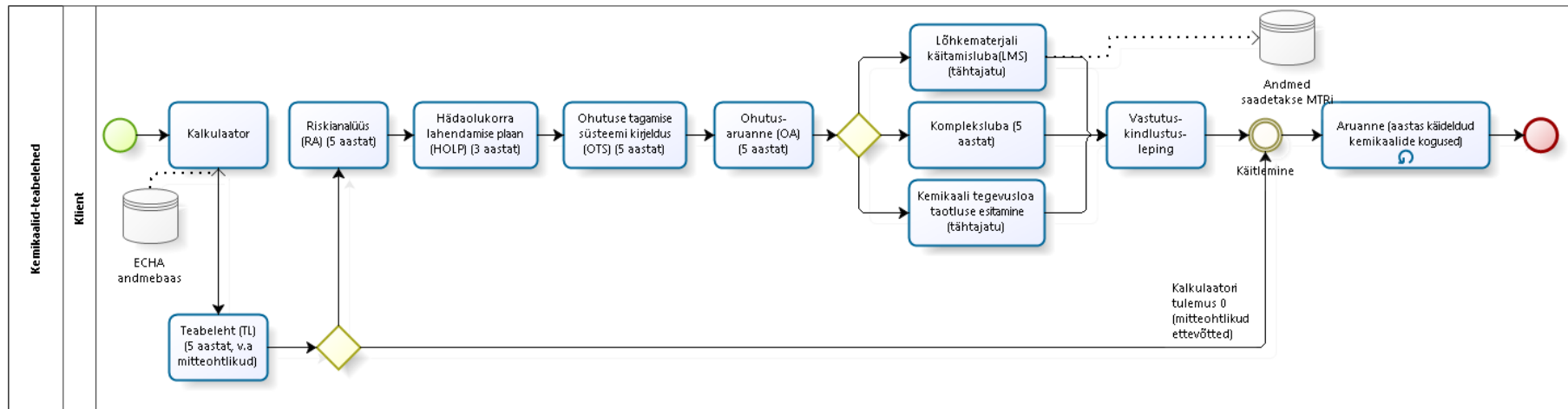

Joonis 1. Teenuse osutamine hetkeseisus

Märkus: Punaselt on märgitud probleemsed tegevused.

Joonis 3. Ohtlikkuse kalkuleerimine ja teabelehe esitamine tulevikuvaates

Joonis 4. Teabelehe ja lisadokumentide esitamine

Lisa 3. Infotehnoloogilise lahenduse visioon

Kliendi kasutatavad funktsionaalsused TJA veebilehel ja iseteeninduskeskkonnas

Ohtlikkuse kalkuleerimine avalikus veebis

1. Kasutaja avab veebilehe www.tja.ee ning valib menüüst „Kemikaalide ohtlikkuse kalkulaator“.
2. Kasutaja valib klassifikaatorist sobiva kemikaali nimetuse⁷ ning märgib koguse.
3. Sarnaselt sisestab kasutaja kõik ühes tegevuskohas käideldavad kemikaalid ning nende kogused.
4. Juhul, kui tegemist on kemikaaliga, mida pole eraldi nimetatud, sisestab ta kemikaali nimetuse ning märgib kemikaali riskilauseid, võttes aluseks ECHA kemikaalide andmebaasi. Süsteem kuvab lingi ja juhendi, mille abil kasutaja saab iseseisvalt ECHA andmebaasist vajalikud riskilauseid leida.
5. Süsteem kalkuleerib kõigi sisestatud kemikaalide parameetrite alusel ohtlikkuse kategooria ning kuvab nõuded, mida ettevõtja peab täitma.
6. Süsteem pakub võimalust kalkuleerimise tulemuse salvestamiseks.
7. Kasutaja logib sisse iseteeninduskeskkonda, süsteem salvestab tulemuse.
8. Kui kasutaja lahkub veebilehelt ilma sisselogimata, kalkuleerimise tulemust ei salvestata.

Ohtlikkuse kalkuleerimine iseteeninduskeskkonnas sisselogitult

1. Kasutaja avab veebilehe www.tja.ee ning valib menüüst „Kemikaalide ohtlikkuse kalkulaator“.
2. Kasutaja logib sisse iseteeninduskeskkonda <http://emoodul.tja.ee/web/>.
3. Kasutaja valib klassifikaatorist sobiva kemikaali nimetuse⁸ ning märgib koguse.
4. Sarnaselt sisestab kasutaja kõik ühes tegevuskohas käideldavad kemikaalid ning nende kogused.
5. Juhul, kui tegemist on kemikaaliga, mida pole eraldi nimetatud, sisestab ta kemikaali nimetuse ning märgib kemikaali riskilauseid, võttes aluseks ECHA kemikaalide andmebaasi.
6. Süsteem kalkuleerib kõigi sisestatud kemikaalide parameetrite alusel ohtlikkuse kategooria ning kuvab nõuded, mida ettevõtja peab täitma.
7. Süsteem pakub võimalust kalkuleerimise tulemuse salvestamiseks. Iga uue kalkulatsiooni aluseks saab võtta eelnevalt salvestatud kalkulatsiooni.
8. Süsteem pakub võimalust alustada teabelehe ja/või lisadokumentide üleslaadimist ning esitamist.

Teabelehe ja lisadokumentide esitamine

1. Süsteem kuvab kalkulaatori tulemuse ning kategooriale vastava nõuete loetelu.
2. Kasutaja sisestab teabelehe andmed (täpsed käitise andmed).
3. Kasutaja laeb iga nõude kohase dokumendi iseteeninduskeskkonda.
4. Kasutaja esitab dokumendid.

⁷ Ohtliku kemikaali ohtlikkuse alammäär ja künniskogus

https://www.riigiteataja.ee/aktiis/1150/1201/4020/MKM_m1_lisa1.pdf#

Ohtliku kemikaali ohtlikkuse alammäär ja künniskogus kemikaalirühmade järgi

https://www.riigiteataja.ee/aktiis/1150/1201/4020/MKM40_lisa2.pdf#

⁸ Ohtliku kemikaali ohtlikkuse alammäär ja künniskogus

https://www.riigiteataja.ee/aktiis/1150/1201/4020/MKM_m1_lisa1.pdf#

Ohtliku kemikaali ohtlikkuse alammäär ja künniskogus kemikaalirühmade järgi

https://www.riigiteataja.ee/aktiis/1150/1201/4020/MKM40_lisa2.pdf#

Kaasnevad funktsionaalsused ettevõtjaportaalis

Uue ettevõtte loomine

1. Kasutaja loob uue ettevõtte ettevõtjaportaalis <https://ettevotjaportaal.rik.ee/>
2. Kasutaja sisestab ettevõtte üldandmed.
3. Kasutaja sisestab ettevõtte tegevuskohad⁹ (võimalusel kuni ehtisregistri objekti täpsuseni). Kui ainus tegevuskoht on ettevõtte juriidiline aadress, siis ei märgita eraldi tegevuskohti. Tegevuskoha määramisel on võimalik aadress siduda Ehtisregistris oleva objektiga.
4. Kasutaja valib peamise ja kõrvaltegevusalad EMTAK-klassifikaatori alusel.
5. Vastavalt tehtud valikutele kuvab süsteem EMTAK-klassifikaatorist tulenevad erinõuded.
6. Kasutaja täpsustab erinõuded, märkides vastavad märkeruudud. Kui erinõuded ettevõttele ei rakendu, jätab ta märkeruudud tähistamata.
7. Erinõuete rakendumisel märgib kasutaja, millistes tegevuskohtades millised erinõuded rakenduvad (juhul, kui erinõudeid on mitu).
8. Kui kasutaja on valinud tegevusala, mis võib olla seotud kemikaalidega, kuvab süsteem hoiatusteate, et kasutaja peaks suunduma edasi TJA veebilehele kemikaalide ohtlikkuse kalkulaatorit kasutama.
9. Kasutaja võib liikuda edasi kemikaalide ohtlikkust kalkuleerima või jääda ettevõtjaportaali.

Majandusaasta aruande sisestamine

1. Kasutaja sisestab ettevõtte majandusaasta aruande andmed, sh käibe jaotumise EMTAK-koodide.
2. Vastavalt tehtud valikutele kuvab süsteem EMTAK-klassifikaatorist tulenevad erinõuded.
3. Kasutaja täpsustab erinõuded, märkides vastavad märkeruudud. Kui erinõuded ettevõttele ei rakendu, jätab ta märkeruudud tähistamata.
4. Erinõuete rakendumisel märgib kasutaja, millistes tegevuskohtades millised erinõuded rakenduvad (juhul, kui erinõudeid on mitu).
5. Kui kasutaja on valinud tegevusala, mis võib olla seotud kemikaalidega, kuvab süsteem hoiatusteate, et kasutaja peaks suunduma edasi TJA veebilehele kemikaalide ohtlikkuse kalkulaatorit kasutama.
6. Kasutaja võib liikuda edasi kemikaalide ohtlikkust kalkuleerima või jääda ettevõtjaportaali.

Andmevahetus teiste süsteemidega

Andmevahetus on vajalik ettevõtjaportaaliga ning TJA järelevalve infosüsteemiga JVIS. Oluline on tulevikuperspektiivis liidestus ECHA andmekoguga.

Prototüüp

Viide: http://turbo.trinidad.ee/trinidad/parooliga/MKM_20teenust/TJA/#p=home
Kasutajanimi: avalikkasutaja
Parool: uaph6aeZ

⁹ Funktsionaalsus pärineb MTR-ist.